

25 JAAR HET KLOKHUIS

PRECISIEWERK

In de serie 'hoe worden programma's gemaakt' mochten we deze keer gaan kijken bij 'Het Klokhuis', van de NTR. Het Klokhuis is een representatief educatief jeugdprogramma met een heel eigen mix aan reportages en scènes. [Arnout van der Hoek](#)

Iedereen kent wel 'Het Klokhuis'. Dit jaar viert het programma zijn 25-jarig bestaan. Menig jongvolwassene is opgegroeid met het programma, dat nog steeds elke werkdag wordt uitgezonden op Nederland 3 en in de loop van de jaren verschillende prijzen heeft ontvangen. Veel Nederlandse en Vlaamse prijzen, maar ook zelfs internationale prijzen voor hun website. Uiteindelijk werd na vele eerdere nominaties, vorig jaar dan

eindelijk de 'Gouden Stuiwer' in de wacht gesleept, de Televisierprijs voor het beste jeugdprogramma.

SCÈNES

De formule van Het Klokhuis – gericht op de jeugd van ongeveer 8 tot 12 jaar - is ontstaan in 1988 bij de lancering van Nederland 3. Per aflevering wordt er een thema opgepakt waarover een repor-

tage wordt gemaakt. Naar aanleiding hiervan worden dan weer de dramascènes geschreven, die zoals ze zeggen als een sandwich om de reportage worden gelegd. De uitzending bestaat dus deels uit reportages, waarbij één van de presentatoren altijd een belangrijke rol speelt, afgewisseld met vaak komische speelse dramascènes. Eigenlijk is er van dit succesvolle format in de loop van jaren niet afgeweken. Wel hebben de verschillende presentatoren elkaar afgelost en zijn er ook bij drama de nodige wisselingen geweest. De stijl is aangepast aan de eisen van de huidige tijd. Verder worden niet alle dramascènes meer opgenomen in de studio, maar wordt er veel op locatie gemaakt. Gemiddeld kijken er volgens de NTR per dag tussen de 300.000 en 400.000 kinderen naar, al laat een steekproef op SKO zien dat er de afgelopen weken gemiddeld iets meer dan 200.000 kijkers naar keken. Nog steeds een indrukwekkend aantal, maar toch duidelijk minder. Dit laat zich gedeeltelijk verklaren dat kinderen in de vroege herfst en zomermaanden misschien nog buitenspelen op dit tijdstip. Gedurende de wintermaanden gaat dit peil dus omhoog, zo leert de lange ervaring van de productie.

ARBEIDSINTENSIEF

Het programma duurt ongeveer 15 minuten, waarvan de helft uit reportage bestaat en de andere helft uit drama. Dit elke werkdag produceren betekent dat er een hele organisatie achter moet liggen om dit te realiseren. Zowel de items op locatie als de dramascènes zijn arbeidsintensief om te maken. Het is tenslotte een programma met een educatieve inslag. De zorgvuldigheid is

in de gehele productie terug te vinden. Elke werkdag uitzenden, betekent een ook een precieze planning. Onderwerpen moeten worden bedacht en worden uitgezocht door de redactie. Vervolgens moet het script worden geschreven en moeten locaties worden uitgezocht. Omdat er maar 8 minuten is per reportage en elk onderwerp duidelijk en puntig aan de doelgroep moet worden uitgelegd, is het script heel belangrijk - of het nu over mosselen en mosselvisserij gaat of over gorilla's. De spontane interviews met bijvoorbeeld de verzorger van de gorilla's of een deskundige als een bioloog, worden helemaal uitgeschreven. Het beeldverhaal heeft een veel meer filmisch verloop dan een willekeurige journalistieke reportage. Shot en tegenshot, continuïteit en verhaalverloop worden zorgvuldig bedacht om een zo duidelijk mogelijke presentatie en uitleg van het thema te krijgen. Ook dit is deel van de al 25-jarige succesvolle formule. De reportage wordt in één of meerdere dagen opgenomen. Hier spelen de bezuinigingen op de NPO ook parten en staat het budget onder druk en komt daarmee het aantal draaidagen in het gedrang. Zo moest ook de reportage over gorilla's - waar wij bij aanwezig waren - in één dag worden opgenomen. Na de opnames wordt het materiaal gespot en voorgemonteerd door de regie en vervolgens wordt een dag gemonteerd met een editor. Zo wordt een aantal XDCAM-schijven, van gemiddeld 45 minuten opname, weer teruggebracht naar een verhaal van 8 minuten. Omdat het als drama gedraaid is, met verschillende shots en tegenshots, krijgt het audio ook meer aandacht. Dat wordt nog door een audio editor nabewerkt.

The winner is...

rental staging system Award 2013
at Infocomm Orlando

fullwhite tm

"Best projection screen"

Snel monteerbaar

Chique

Perfekte afwerking

Puristisch design

Onzichtbaar frame

Zwevend en vrijstaand beeld

Custom made in elk formaat

Randloos

Voor meer informatie over dit innovatieve en opvallende projectiescherm neemt u vrijblijvend contact op met de distributeur voor de BeNeLux:

 stumpfl® NL

AV Stumpfl Nederland
Nieuwe Schaft 3a,
3991 AS HOUTEN

T. +31 (0)30 - 6361481
E. info@avstumpfl.nl
I. www.avstumpfl.nl

HET VOORDEEL VAN BLIND ZIJN?

Gratis advertentie

Natuurlijk heeft blindheid vooral nadelen. Help blinden en slechtzienden zo zelfstandig mogelijk te leven. Sms 'ogen' naar 4333 en geef éénmalig € 2,50 of doneer via steunBartimeus.nl

**'Ik heb geen last
van hoogtevrees!'**

- Bram, 15 jr, blind

Eénmalig
2,50 € / sms

 bartimeus sonneheerdt
VERENIGING

 CBF
VOOR
GOEDE DOELLEN

**BETER INZICHT
MEER CONTROLE**

inspHire

specialisten in verhuur software

inspHire verhuursoftware levert een krachtige en efficiënte oplossing om uw winst te maximaliseren en uw bedrijf naar een nieuwe hoogte te brengen.

Meer dan 1.000 bedrijven, in de hele verhuurbranche, werken en vertrouwen iedere dag op inspHire. Bel ons vandaag nog voor meer informatie.

Tel +31 (0)30 291 9860
Web www.inspHire.nl
Email hallo@inspHire.nl

INDRUKWEKKENDE PROPORTIES

Aan de hand van de reportage wordt het dramagedeelte bedacht. Er zijn terugkomende thema's in het drama, zoals 'het kantoor' of de al oudere sketches 'prinsesje Petronella'. Als de planning het toelaat worden er op een dag meerdere scènes gedraaid voor meerdere afleveringen. Ook deze scènes worden gelijk aan de reportages gemonteerd en nabewerkt in het audio. Uiteindelijk vindt er een eindmontage plaats waar de hele uitzending wordt samengesteld en wordt voorzien van begin- en eindleider. Zelfs de mediaopslag op de montageservers heeft indrukwekkende proporties, gezien het productieverloop. De mediamanagers van de NTR hebben regelmatig overleg met de producers om al het verkeer op de servers te regelen. Planning, productie en redactie is dus een behoorlijke klus. Zeker als je beseft dat Het Klokhuis vijf dagen per week wordt uitgezonden. De drama en reportage afdelingen zijn twee gescheiden eenheden met eigen redactie en producers. Behalve losse thema's worden er ook steeds meer thema's gevolgd die bij de NTR ook bij ander andere programma's aandacht krijgen. Zo is er vorig seizoen veel aandacht geweest voor de Gouden Eeuw, kwam daarvoor de slavernij aan bod en worden ook actuele maatschappelijke thema's gevolgd.

CONTINUÏTEIT

Voor de reportage over de gorilla was een Klokhuisploeg afgeleid naar de Apenheul in Apeldoorn. Regisseuse Yvonne Smits had één dag om het hele verhaal te maken, dus het schema was strak en de ploeg was al vroeg op locatie. Dieren laten zich moeilijk regisseren en gorilla's in de Apenheul hebben zo

hun eigen schema. Ook daar moest dus rekening mee worden gehouden. Presentatrice Nienke moest de hele dag fris en fruitig zijn, aan bomen hangen, de verzorger helpen en haar presentatieteksten goed uit het hoofd kennen. Omdat vaak - en zo ook in dit geval - mensen zonder ervaring voor de camera ook het script moeten volgen, is het aan regie en presentatie de taak om dit zo natuurlijk mogelijk te laten verlopen. De continuïteit is ook een belangrijk punt wat in de gaten moet worden gehouden, want het verhaal wordt niet altijd chronologisch gedraaid. Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van rekwisieten en voorwerpen om het verhaal te ondersteunen. De ploeg bestond uit de zeer ervaren cameraman Rene Heijnen en geluidsman Marc Frinking. Rene loopt al jaren mee, heeft vele Klokhuis-items gedraaid en is één van de cameramensen die de natuurfilm over de Oostvaardersplassen heeft gemaakt. Die film, De Nieuwe Wildernis, draait op dit moment in de bioscopen.

WAPENEN

Het weerbericht gaf aan dat het een onstuimige herfst dag zou worden. Het is niet zo eenvoudig om een draaidag zomaar weer te verzetten en vaak wordt de gok genomen om toch door te gaan. Tenslotte moet alles samenkomen: inhuur van de ploeg, het schema van regie en presentatie en niet geheel onbelangrijk de mogelijkheden bij (in dit geval) de Apenheul. Daar tegenover stond het risico dat de gorilla's bij slecht weer helemaal geen zin zouden kunnen hebben om naar buiten te gaan. En dat zou toch een aanzienlijke aanslag op het script zijn. Apeldoorn bleek er een groot deel van de dag goed vanaf te komen en er was zelfs zon. Toch is het interessant om te zien hoe een draai ploeg

Lossless conversion in the palm of your hand.

NEW VC-1 Scan Converter
UP/DOWN/CROSS/SCALER/FRAME SYNC

Uncompromising commitment to picture quality. **Lossless**

The VC-1 series faithfully converts the original source with no change in color or brightness. It supports super-blacks and super-whites, and converts video from cameras and other source devices with all the originality intact.

Faithful conversion of color phase and chroma

Faithful conversion from super-blacks to super whites

Support for 1080p 3G-SDI. **3G bps 1080/60p**

Support for workflow combining audio and video. **AUDIO EMBEDDING**

Support for HDCP HDMI signals. **HDCP ready**

Rugged, high quality smart design.

NEW
VC-1 Series
VIDEO CONVERTER

HDMI to SDI
VC-1-HS

Conversion of video and audio signals from HDMI input to SDI output

SDI to HDMI
VC-1-SH

Conversion of video and audio signals from SDI input to HDMI output

FS Delay
VC-1-DL

Bi-directional Conversion of video and audio signals from HDMI to SDI or SDI to HDMI with Frame Sync and Delay

zich moet wapenen tegenover alle (weers)omstandigheden. Er wordt immers gewerkt met dure apparatuur en beschadiging of slecht functioneren van de spullen is niet alleen een probleem voor de eigenaar, maar ook een probleem voor de draaidag. Rene en Marc zijn, zoals vaak gebruikelijk is bij specialistische ploegen, zelfstandigen met eigen apparatuur. Hun gereedschap is dus hun brood. Het slepen van de ene locatie naar de andere, in soms barre omstandigheden, is dus een belangrijk aandachtspunt.

UITRUSTING

De ploeg moet ook zelf goed bestand zijn tegen de omstandigheden. De vele wisselende locaties, weer en wind en de lange dagen zijn fysiek inspannend. Goede uitrusting, goede schoenen en jassen, kunnen het werk een stuk aangenamer maken. Ook de ergonomie van de apparatuur mag men niet onderschatten. Rene is al heel wat jaren cameraman. Een camera als de PDW-700, waarmee hij draait, weegt al gauw 6 kilogram. En naast het draaien vanaf de schouder, wordt er ook met de presentatie mee gerend. Om zichzelf enigszins te ontlasten heeft de cameraman daarom een harnas aan waaraan de camera hangt, zodat het gewicht gelijkmatiger wordt verdeeld. Ook de geluidstechnicus draagt zijn geluidsmixer met kruisbanden over zijn schouders. Marc heeft een mooie digitale field mixer van Sound Devices. Hij kan via een retourlijn controleren of het geluid wat hij weg stuurt naar de camera goed aankomt en heeft een kleine videomonitor gemonteerd met audiobox, zodat er tijdens het draaien kan worden meegekeken. Het team maakt daar gretig gebruik van om af en toe scènes terug te zien.

HULPMIDDELEN

De presentatrice en de verzorger hebben allebei een microfoon-zender en de geluidsmixer heeft zijn hengelmicrofoon meestal op zijn schouder liggen. Deze wordt waarschijnlijk wel gebruikt om het droge zendergeluid een beetje te mixen met het omgevingsgeluid. Zaak voor de geluidsmixer is om de microfoontjes netjes in de kleren vast te zetten, zonder dat hij teveel last heeft van contactgeluiden en weersomstandigheden. Het is een hele klus om dan toch nog een helder geluid te krijgen en regelmatig is hij dan ook bezig met plakkers, klemmetjes en andere hulpmiddelen om de microfoons bij te stellen. Nienke moest aan bomen hangen, touwtrekken, als een gorilla over de grond kruipen en over een pad rennen en ook de geluidsmixer hoefde zich dus niet te vervelen. Er was nog een klein hilarisch incident toen bleek dat de zenderfrequentie van Nienke's microfoon-zender gelijk was aan die van het omroepsysteem bij een deel van het park, waar Nienke dus te horen was totdat op een andere frequentie werd overgeschakeld.

HOOG GEWAARDEERD

Het is mooi om een ploeg aan het werk te zien voor een programma die net iets meer moeite neemt om het verhaal en beeld tot zijn recht te laten komen. Een presentatieblokje wordt soms wel zeven keer overgedaan om alles, tot aan de timing, goed te krijgen. De zorgvuldigheid van draaien met ervaren vakmensen leidt tot een product dat door het publiek hoog wordt gewaardeerd. ■